

WIERSZE, POEMS, GEDICHTE

Janusz Różewicz urodził się 25 maja 1918 roku w Osjakowie, ale dzieciństwo i młodość spędził w Radomsku. W 1938 roku, jeszcze przed maturą, otrzymał nagrodę w ważnym konkursie poetyckim, jego wiersze znalazły się też w antologii poezji dwudziestolecia. Podczas wojny służył w wywiadzie AK. Zginął 7 listopada 1944 roku w Łodzi. Spoczywa na cmentarzu na Radogoszczu. Stanisław Różewicz nakręcił o nim film *Nasz starszy brat*, a Tadeusz Różewicz wydał pod tym samym tytułem książkę składającą się z wierszy Janusza i wspomnień o nim.

Zamieszczone w książce wiersze znalazły się też w wydanej właśnie jubileuszowej publikacji. Na niemiecki utwory Janusza Różewicza przełożył Alois Woldan, na angielski - translatorski duet Barbara Bogoczek i Tony Howard. Wstępem rzecz całą opatrzyła Maria Dębicz. Troje z wymienionych powyżej przyjechało na promocję książki w MDK (nie dotarł tylko profesor Woldan). Na scenie pojawił się też licealista z Radomska, który wcielił się w postać poety i przeczytał kilka jego wierszy po polsku i po niemiecku. Wersje angielskie zaprezentował profesor Tony Howard z Uniwersytetu Warwick, nawiasem mówiąc obdarzony pięknym głosem i zdolnościami aktorskimi. Maria Dębicz uzasadniła koncepcję książki, powołując się na Tadeusza Różewicza, który marzył zwłaszcza o niemieckim tłumaczeniu wierszy brata. Literatura miała według niego zbliżyć oba narody. Różewicz interesował się historią rodzeństwa Schollów, straconych przez hitlerowców członków niemieckiego ruchu oporu. W Hansie i Sophie widział też rówieśników Janusza i siebie.

Barbara Bogoczek przypomniała, że Janusz Różewicz był młodym, ambitnym, pełnym życia i planów na przyszłość człowiekiem. Zwróciła uwagę na jego wiersze miłosne (np. *Przypisek do Norwida*), zauważyła powinowactwo z utworami Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Tony Howard wyznał, że jego zainteresowania twórczością Janusza Różewicza zaczęły się od pracy nad przekładem *Naszego starszego brata*. Określił polskiego twórcę słowami *był poetą życia, tragedii, natury i humoru*. Pochodząca z Wrocławia Maria Dębicz opisała kontekst powstania wiersza *List z Wrocławia do Sally*, inspirowanego biografią Słowackiego. Tony Howard z kolei snuł analogie między twórczością najstarszego z braci Różewiczów a angielskimi poetami romantycznymi.

Miłym akcentem było spontaniczne czytanie wierszy przez publiczność. Na sali oprócz osób starszych była też młodzież licealna. Każdy z uczestników spotkania otrzymał wydaną przez MDK książkę.